

نبض ایران

تقویت صدای ایرانیان

راهنمای جامع استفاده از امکانات

قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات

برای دسترسی به اطلاعات شهرداری‌ها، شوراهای و شعب محلی دیگر نهادهای حکومتی

بهار ۱۴۰۳

پیش‌گفتار

مسئولیت رسیدگی به اکثر مسائلی که در زندگی روزمره با آن روبرو هستیم بر عهده نهادهای حکومت محلی و یا شعب محلی وزارتخانه‌ها و دیگر سازمان‌ها و ادارات دولتی است. در واقع تصمیمات و عملکرد مدیران محلی بیشترین تأثیر را بر کیفیت زندگی روزمره شهروندان دارد.

سازمان‌ها و ارگان‌های گوناگونی توسط دولت مستقر شده‌اند تا مدیریت محلی را در شهرها و روستاهای کشور اجرا کنند. ادارات کل و نهادهای مربوطه که معمولاً در شهرهای بزرگ یا مراکز استان‌ها قرار دارند نمایندگان دولت مرکزی هستند، که هم مسئول استمرار ارائه خدمات عمومی در سطح محلی هستند و هم از طرف دولت مرکزی بر نهادهای حکومت محلی نظارت می‌کنند. شورای شهر و روستا و شهرداری را در حقوق اداری «حکومت محلی» می‌نامند.

اطلاعات مربوط به اداره امور محلی باید در اختیار شهروند قرار داشته باشد تا او بتواند به شیوه‌ای فعال‌تر مشارکت و بر عمل کرد مسئولین نظارت کرده، و آنان را پاسخگو نگه دارد. در ایران هم نمایندگان دولت مرکزی و هم نهادهای حکومت محلی (شورای شهر و شهرداری) بر اساس قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات (که در این راهنما قانون دسترسی نامیده می‌شود) موظف شده‌اند که اطلاعات خود را در دسترسی مردم قرار دهند.

این نوشتار راهنمایی برای آشنایی و استفاده بهینه از امکاناتی است که قانون دسترسی برای دسترسی به اطلاعات عمومی و افزایش شفافیت در سطح محلی در اختیار شهروندان قرار می‌دهد.

فهرست مطالب

۳	حکومت محلی و دسترسی به اطلاعات	۱
۳	اطلاعات مربوط به شوراها	۱.۱
۳	چارت سازمانی شوراها	۱.۱.۱
۵	اطلاعات اعضای شورا	۲.۱.۱
۵	اطلاعات مربوط به برگزاری جلسات شورا	۳.۱.۱
۸	اطلاعات مربوط به مصوبات شوراها	۴.۱.۱
۹	اطلاعات مربوط به شهرداری‌ها	۲.۱
۹	اطلاعات مربوط به چارت سازمانی شهرداری و تشکیلات وابسته به شهرداری	۱.۲.۱
۹	اطلاعات مربوط به مسئولین بلند پایه شهرداری‌ها و تشکیلات وابسته	۲.۲.۱
۱۱	اطلاعات مربوط به ارائه خدمات توسط شهرداری	۳.۲.۱
۱۲	اطلاعات مربوط به املاک شهرداری	۴.۲.۱
۱۲	مشخصات واحدهای تصمیم‌گیر در ساختار شهرداری	۵.۲.۱
۱۴	اطلاعات مربوط به منابع انسانی	۶.۲.۱
۱۵	اطلاعات مربوط به بودجه شهرداری و شوراها	۷.۲.۱
۱۷	اطلاعات مربوط به کمک‌های اعطا شده	۸.۲.۱
۱۸	اطلاعات عملکرد	۹.۲.۱
۲۰	اطلاعات رضایت‌سنجی	۱۰.۲.۱
۲۰	گزارش سفرهای خارجی	۱۱.۲.۱
۲۱	اطلاعات مربوط به معاملات و قراردادها	۱۲.۲.۱
۲۲	اطلاعات طرح‌های اجرایی	۱۳.۲.۱
۲۳	اسناد و اطلاعات شهر و روستا	۱۴.۲.۱
۲۴	نحوه درخواست اسناد و اطلاعات از شهرداری و شورا	۳.۱
۲۵	دسترسی به اطلاعات دیگر نهادهای عمومی محلی	۲
۲۵	مؤسسات مربوط به قوه مجریه در سطح محلی	۱.۲
۲۶	مؤسسات مربوط به قوه قضاییه در سطح محلی	۲.۲
۲۶	مؤسسات مربوط به قوه مقننه در سطح محلی	۳.۲

فصل ۱

حکومت محلی و دسترسی به اطلاعات

اصل صدم قانون اساسی ایران حق تصمیم‌گیری در اداره امور محلی را به شوراهای محول کرده است و اعتبار ویژه‌ای برای تصمیمات آن قائل شده است. مقامات دولت مرکزی در محل نیز باید تصمیماتی را که شوراهای در حدود اختیاراتشان اتخاذ کرده‌اند رعایت کنند.

مدیریت شهر و روستا، شعب محلی ادارات، سازمان‌های دولتی و وزارتخانه‌ها نقشی مستقیم و قابل لمس در زندگی روزمره هر شهروند ایرانی بازی می‌کنند؛ از ارائه خدمات اولیه‌ای مانند آب و برق و گاز و تلفن گرفته، تا تأمین و نگهداری از زیرساخت‌های شهری، امنیت، سلامت، آموزش و غیره. از این رو هر کسی که بخواهد از روند تصمیم‌گیری‌ها و عمل کرد حاکم بر اجتماع، محله و شهرش سر در بیاورد و یا در راه بهبود آن قدمی بردارد به اطلاعاتی نیاز دارد که منشاء آن همان نهادهای حکومتی است که در بالا به آن اشاره شد. دسترسی به اطلاعات شوراهای و شهرداری‌ها به شهروند فرصت می‌دهد تا بر روند تصمیم‌گیری‌ها و مدیریت شهری نظارت کند؛ فرصتی که راه را برای شفافیت، مشارکت عمومی و پاسخگویی هموار می‌کند. در این مسیر شهروند باید بداند که شهرداری و شورا بر اساس قوانین و مقررات مکلف به انتشار چه اسناد و اطلاعاتی هستند تا در صورت عدم انتشار از طریق قانونی آن‌ها را ملزم به ارائه اطلاعات کند.

در ادامه با انواع و اقسام اسناد و اطلاعاتی آشنا می‌شویم که باید در سطح محلی در اختیار شهروندان قرار بگیرد. در طول متن و متناسب با هر مورد مثال‌هایی آمده تا رابطه میان مطالب ارائه شده در این راهنما و رویه‌های موجود در جامعه برای خواننده ملموس‌تر شود.

آنچه در شیوه‌نامه انتشار دسترسی آزاد به اطلاعات شهرداری‌ها و شوراهای شهر و روستا (از این به بعد شیوه‌نامه انتشار اطلاعات شهرداری‌ها و شورا) فهرست شده است، تنها مهم‌ترین اطلاعاتی هستند که باید در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی منتشر شود و یا در صورت درخواست شهروندان در اختیار آن‌ها قرار داده شود. این فهرست به هیچ عنوان در مقام احصا ذکر نشده است؛ یعنی شهروند کماکان می‌تواند اطلاعاتی را از شهرداری‌ها و شوراهای شهر و روستا درخواست کند که در این شیوه‌نامه فهرست نشده است؛ تنها محدودیت مربوط به اسناد و اطلاعات خصوصی افراد و یا اطلاعاتی است که قانون دسترسی انتشار آن را منع کرده باشد.

۱.۱. اطلاعات مربوط به شوراهای

۱.۱.۱ چارت سازمانی شوراهای

ساختار سازمانی و تشکیلات تابعه، کمیسیون‌های تخصصی شورا و شرح وظایف و اختیارات هر کدام باید در اختیار عموم قرار بگیرد. (تصویر ۱.۱.۱)

The screenshot displays the website interface for the Architecture and Urban Planning Commission. At the top, there is a navigation bar with a search icon and menu items: 'مجله خبری' (News Magazine), 'درباره ما' (About Us), 'ارتباط با شورا' (Contact Council), 'تهران' (Tehran), 'قوانین و مقررات' (Laws and Regulations), and 'کمیسیون ها' (Commissions). Below the navigation bar, there are several category icons: 'برنامه و بودجه' (Program and Budget), 'سلامت، محیط زیست و خدمات شهری' (Health, Environment, and Urban Services), 'شهرسازی و معماری' (Urban Planning and Architecture), 'عمران و حمل و نقل' (Infrastructure and Transportation), 'فرهنگی و اجتماعی' (Cultural and Social), and 'نظارت و حقوقی' (Supervision and Legal). The main content area features the title 'کمیسیون شهرسازی و معماری' (Architecture and Urban Planning Commission) with decorative elements. On the left, there are two buttons: 'دبیر کمیسیون' (Commission Secretary) and 'ارتباط با کمیسیون' (Contact Commission). The right side shows 'اعضای کمیسیون' (Commission Members) with three portraits and their details: 1. مهدی چمران (Mahdi Chamran), عضو شورا (Council Member), عضو کمیسیون (Commission Member). 2. جعفر بندی شریانی (Jafar Bandi Shariyani), عضو شورا (Council Member), نائب رئیس و مخبر کمیسیون (Deputy Chairman and Commission Reporter). 3. مهدی عباسی (Mahdi Abbasi), عضو شورا (Council Member), رئیس کمیسیون (Commission Chairman). At the bottom, there is a footer with a stylized logo and the text: 'تصویر ۱.۱.۱: امکان مشاهده اسامی اعضای کمیسیون های تخصصی در وبگاه شورای شهر تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)' (Image 1.1.1: Possibility of viewing the names of specialized commission members on the Tehran City Council website (visit date: December 2022)).

۲.۱.۱ اطلاعات اعضای شورا

اسناد سوابق تحصیلی و اجرایی اعضای شوراها و تعداد آراء ماخوذه هر یک در انتخابات باید در دسترس عموم باشد. (تصویر ۲.۱.۱)

شما اینجا هستید: Home | معرفی اعضا

معرفی اعضا

مصیب نظری

نوشته شده توسط سمیرا دهقانی
تاریخ ایجاد در 20 شهریور 1402
بازدید: 63

مصیب نظری
مختاب ششمین دوره شورای اسلامی شهر بندرعباس

سوابق تحصیلی
دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی
کارشناس ارشد مدیریت اجرایی - گرایش استراتژیک
کارشناسی فیزیک از دانشگاه هرمزگان

سوابق کاری
مدیر ستاد ازدواج گلپای علوی استان هرمزگان
عضو شورای اسلامی بخش شمیرل
مسئول دبیرخانه و قائم مقام دبیرخانه دبیرخانه کانون های خدمت رضوی استان هرمزگان
دبیر هیئت انجمنی جوانان شهرستان بندرعباس

فریده عامری سیاهویی

نوشته شده توسط سمیرا دهقانی
تاریخ ایجاد در 07 آبان 1401
بازدید: 90

فریده عامری
مختاب ششمین دوره شورای اسلامی شهر بندرعباس

سوابق تحصیلی
کارشناسی ارشد مهندسی منابع طبیعی

سوابق کاری
مسئول امور قراردادهای اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری هرمزگان

اسماعیل رئیسی

نوشته شده توسط سمیرا دهقانی
تاریخ ایجاد در 07 آبان 1401
بازدید: 90

اسماعیل رئیسی حسنلنگی
مختاب ششمین دوره شورای اسلامی شهر بندرعباس

سوابق تحصیلی
مهندسی برق قدرت

سوابق کاری
مدیر عامل شرکت تامین گستر طرح فارس
رئیس انجمن صنفی پیمانکاران شرکت توزیع برق استان هرمزگان
عضو شورای اسلامی پهلوان تخت
عضو شورای اسلامی روستای حسنلنگی
رئیس کانون فرهنگی هنری جوانان امام حسین
عضو شورای فرماندهی پانگاه مقاومت شهید مرادی و حوزه کارالله

تصویر ۲.۱.۱: انتشار سوابق تحصیلی و کاری اعضای شورای شهر در وبگاه شورای شهر بندرعباس (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۳.۱.۱ اطلاعات مربوط به برگزاری جلسات شورا

این اطلاعات شامل موارد زیر می شود:

- وضعیت حضور و غیاب هر یک از اعضای شورا در جلسات؛
- دستور جلسات و مستندات؛
- صورت جلسات صحن علنی کمیسیون های تخصصی شورا؛
- متن تذکرها و سؤالات اعضای شوراها و روستا از شهردار؛
- آراء موافق، مخالف و ممتنع هریک از اعضای شورا به هر یک از مصوبات و تصمیمات آن در صورت صلاح دید شورا؛

- مشخصات اعضای مستعفی یا سلب عضویت شده شورا؛
- نطق‌های پیش از دستور اعضای شورای عالی استان‌ها؛
- مشروح مذاکرات جلسات شورای عالی استان‌ها.

بسیاری از شوراها در وبگاه خود فقط محلی را برای درج دستور جلسات در نظر گرفته‌اند. منتشر نکردن متن صورت جلسات و نطق‌های پیش از دستور برخلاف شیوه‌نامه انتشار اطلاعات شهرداری‌ها و شوراها است. در چنین مواقعی شهروند همچنان می‌تواند از طریق تقاضای مستقیم به متن کامل صورت جلسات و یا مستندات تصمیم‌گیری‌های شورا و نطق‌های پیش از دستور دسترسی پیدا کند. برای آگاهی بیشتر از نحوه درخواست اطلاعات به فصل پنجم «راهنمای جامع درک و استفاده از امکانات قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات»^۱ در سایت نبض ایران^۲ مراجعه کنید. (تصویر ۳.۱.۱)

اما علاوه بر آرشیو صورتجلسات، برخی شورا نیز برای کمک به شفافیت بیشتر امکان مشاهده پخش زنده جلسات خود را برای عموم فراهم کرده‌اند؛ مانند شورای شهر اصفهان. علاوه بر این در برخی شهرها از امکانات شبکه‌های اجتماعی برای پخش زنده جلسات شوراهای شهر نیز استفاده می‌شود. برای مثال یک اکانت^۳ در اینستاگرام به پخش زنده جلسات شورای شهر بندر انزلی اختصاص دارد. (تصویر ۴.۱.۱)، تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲

^۱ <https://nabz-iran.com/fa/node/2443>

^۲ <https://nabz-iran.com/fa>

^۳ <https://www.instagram.com/liveshora/>

۴.۱.۱ اطلاعات مربوط به مصوبات شوراها

علاوه بر اینکه کلیه مصوبات شوراها باید در اختیار عموم قرار بگیرد^۴، اسناد و مدارک زمینه‌ای مصوبات مانند پیش‌نویس کلیه لوایح و طرح‌های پیشنهادی اعضای شوراها نیز اطلاعات عمومی محسوب می‌شوند. یکی از نمونه‌های موفق شفاف‌سازی در خصوص مصوبات شورای شهر را می‌توان در سایت شورای شهر تهران مشاهده کرد که علاوه بر ارائه فهرستی از طرح‌ها و لوایح، امکان جستجوی موضوعی و کلیدواژه‌ای و تاریخی در مصوبات شورای شهر را نیز فراهم کرده است. (تصویر ۵.۱.۱)

The screenshot displays the website interface for the Tehran City Council. At the top, there is a navigation menu with links: جستجو (Search), طرح‌ها و لوایح (Plans and Proposals), پیشنهاد و طرح مردمی (People's Proposals and Plans), قوانین و مقررات مرتبط (Related Laws and Regulations), کتابخانه الکترونیک (Electronic Library), درباره ما (About Us), and پیوندها (Links). Below the navigation is a central banner with the title 'مصوبات شورا' (Council Decisions) in large calligraphic font. Underneath the banner are six circular icons representing different categories: 'مصوبات شورا' (Council Decisions), 'آخرین طرح‌های شورا' (Latest Council Plans), 'پیشنویحان صحن شورا' (Council Chamber Proposals), 'موضوعات منقح جدید' (Newly Revised Topics), 'قوانین و مقررات' (Laws and Regulations), and 'الزامات مصوبات' (Mandatory Council Decisions). Below these icons is a search bar labeled 'مصوبات شورا'. The main content area is divided into two sections. On the left, there is a list of recent council decisions with columns for 'آخرین مصوبات عمومی' (Latest Public Council Decisions), 'آخرین باشکاف‌ها' (Latest Resolutions), 'آخرین مصوبات بانگات' (Latest Council Decisions), 'پروژه‌های اخیر' (Recent Projects), and 'نظر دقیق' (Detailed View). On the right, there is a search form titled 'جستجو مصوبات' (Search Council Decisions) with fields for 'عنوان' (Title), 'کلمه(ها)' (Word(s)), 'شماره صدور(ایلاغ)' (Issuance Number), 'شماره جلسه' (Session Number), 'مرجع تصویب' (Approval Source), and 'دوره شورای شهر' (City Council Term). The search form includes checkboxes for 'عنوان' (checked), 'کلمات' (Selected), and 'عین عبارت' (Exact Phrase), and a 'جستجو' (Search) button. Below the search form, there is a caption: 'تصویر ۵.۱.۱: تصویر سامانه جامع مصوبات شورای شهر تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)'

۲.۱. اطلاعات مربوط به شهرداری‌ها

۱.۲.۱ اطلاعات مربوط به چارت سازمانی شهرداری و تشکیلات وابسته به شهرداری

علاوه بر چارت سازمانی شهرداری‌ها، اطلاعات کامل شرکت‌ها، مؤسسات و نهادهای متعلق به شهرداری‌ها نیز باید در دسترس عموم قرار گیرد.^۵ (تصویر ۱.۲.۱)

The screenshot shows the website of the Tehran Municipality. The main heading is 'سازمان‌ها، شرکت‌ها و ستادها' (Organizations, Companies, and Headquarters). Below this, there is a list of four organizations, each with a title, a brief description, a phone number, and an address. The organizations are:

سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران	سازمان حراست شهرداری تهران	سازمان خدمات و مشارکت‌های اجتماعی	سازمان عمرانی مناطق شهرداری تهران
حوزه شهردار تهران	حوزه شهردار تهران	معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران	معاونت فنی و عمران شهرداری تهران
۵۷-۸۸۹۱۷۴۸	۵۵۳۰۰۱۱۲	۸۳۵۱۲۱۸	۸۸۴۹۶۰۰۰
بلوار کشاورز، نبش خیابان دائمی، پلاک ۱	۱۳ آبان، ساختمان شهید سینا سلیمانی	خیابان کارگر شمالی - انتهای خیابان ۱۵ - پلاک ۲ - سازمان رفاه، خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران	خیابان سپهرودی شمالی، خیابان شهید قندی، پلاک ۵

تصویر ۱.۲.۱: بخش مشخصات مؤسسات و شرکت‌های وابسته در سایت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۲.۲.۱ اطلاعات مربوط به مسئولین بلند پایه شهرداری‌ها و تشکیلات وابسته

عین احکام انتصاب و سوابق تحصیلی و اجرایی شهرداران، معاونان و مدیران آن‌ها، رؤسای سازمان‌های تابعه یا وابسته و مدیران آن‌ها، نیز باید در اختیار عموم قرار بگیرد.^۶

^۵ <https://kermanshah.ir/News/60ec766cde/chart>

^۶ <https://isfahan.ir/fa/job-profile-list>

همچنین اطلاعات حقوق و مزایای مدیران شهرداری‌ها و نهاد و تشکیلات وابسته به آن‌ها به عنوان بخشی از اطلاعات عمومی باید در دسترس شهروندان گذاشته شود[1]. (تصویر ۲.۲.۱)

The screenshot shows the 'Esfahan Municipality Portal' website. At the top, there is a search bar and navigation menus. Below, a grid of 8 employee profiles is displayed. Each profile includes a circular photo, the employee's name, their title, and the start date of their service. The profiles are as follows:

نام و نام خانوادگی	تاریخ شروع خدمت	در حال خدمت
نام و نام خانوادگی: اصغر کشاورز راد	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۱	(معاون فنی و عمرانی شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: کمال حیدری	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۲	(معاون شهردار و مدیرعامل سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: میثم علیبقیان	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۲	(معاون مالی و اقتصادی شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: علی قاسم زاده	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۰	(شهردار اصفهان)
نام و نام خانوادگی: وحید مهدویان	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۰	(معاون شهرسازی و معماری شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: سعید ابراهیمی	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۰	(معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: حسین حق شناس	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۰	(معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری اصفهان)
نام و نام خانوادگی: مهدی بقائی	تاریخ شروع خدمت: ۱۴۰۰	(معاون خدمات شهری شهرداری اصفهان)

تصویر ۲.۲.۱: اطلاعات مربوط به مدیران شهرداری از درگاه الکترونیکی شهرداری اصفهان (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۳.۲.۱ اطلاعات مربوط به ارائه خدمات توسط شهرداری

اطلاعات کلیه خدماتی که به طور مستقیم یا با واسطه، توسط شهرداری ارائه می‌شود باید در اختیار عموم قرار گیرد. از این رو فهرست انواع خدمات، فرایند کاری و مدارک مورد نیاز برای هر خدمت، زمان، مکان، تعرفه و شرایط کامل و به روز ارائه آن باید به نحوی که برای عموم مردم قابل فهم باشد در پایگاه اطلاع رسانی شهرداری منتشر شده و در کلیه اماکن و دفاتر و سامانه‌هایی که این خدمات ارائه می‌شود در معرض مشاهده مراجعان قرار گیرد.

برای مثال سایت شهرداری تهران بخشی را به عنوان میز خدمت^۷ راه اندازی کرده است که در آن اطلاعات مربوط به خدمات مختلف شهری به صورت موضوعی و طبقه‌بندی شده در اختیار عموم قرار گرفته است. (تصویر ۳.۲.۱)

ردیف	عنوان خدمت کلان	زیر خدمت	نحوه ارائه خدمت	شناسه خدمت	شماره پشتیبانی	راهنمای استفاده از خدمت	پرسش‌های متداول (FAQ)	SLA
۴	ارائه خدمات حمل و نقل عمومی شهری (۱۳۰۵۲۶۴۸۰۰۰)	انتقال پروانه بهره برداری ناوگان حمل و نقل بار و مسافر در شهر	الکترونیکی (غیر حضوری)	۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۷	۱۳۷- داخلی ۵	?	?	
		صدور مجوز انتقال مالکیت تاکسی		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۹	۱۳۷- داخلی ۵	?	?	
		تامین و نگهداری زیرساخت حمل و نقل عمومی شهری		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۰		?	?	
		تامین زیرساختهای استقرار حمل و نقل پاک در شهر	ذاتا غیر الکترونیکی (ذاتا حضوری)	۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۱		?	?	
		احداث پایانه اتوبوسرانی در شهر		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۴		?	?	
		نوسازی ناوگان حمل و نقل شهری		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۰۵		?	?	
		صدور معرفینامه رانندگان اتوبوس شهری به ادارات و سازمان‌های دولتی	الکترونیکی (غیر حضوری)	۱۰۰۳۲۶۴۸۱۰۸		?	?	
		صدور مجوز جایه‌جایی امتیاز تاکسی		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۱۰		?	?	
		نظارت بر مراکز معاینه فنی خودرو		۱۳۰۵۲۶۴۸۱۱۱		?	?	
		ارائه خدمات رفاهی به مسافران پایانه‌های درون و برون شهری	ذاتا غیر الکترونیکی (ذاتا حضوری)	۱۳۰۵۲۶۴۸۱۱۲		?	?	
		ارائه خدمات و اطلاعات به دوچرخه سواران		۱۳۷- داخلی ۵		?	?	
		استعلام زمانبندی حرکت قطارهای مترو		۶۶۷۱۲۲۱۶		?	?	
		نوبت دهی مراکز معاینه فنی خودرو	الکترونیکی (غیر حضوری)	۱۳۷- داخلی ۵		?	?	
		رزرو طرح ترافیک		۱۳۷- داخلی ۵		?	?	
استعلام نرخ کرایه تاکسی				?	?			

تصویر ۳.۲.۱: میز خدمت در سایت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

^۷ شهرداری-تهران- /خدمات-الکترونیک/میز-خدمات-شهرداری-تهران/https://tehran.ir

۴.۲.۱ اطلاعات مربوط به املاک شهرداری

بنابر بند ۹ ماده یک شیوه نامه دسترسی به اطلاعات شهرداری ها و شوراها «اطلاعات املاک، مستغلات و ساختمان های تحت تملک یا در تصرف یا مورد بهره برداری» باید در اختیار عموم قرار بگیرد^۱. هر چند در متن شیوه نامه جزئیاتی بیشتر ذکر نشده است اما اطلاعات املاک می تواند شامل وضعیت آدرس، کد پستی، وضعیت ثبتی، نوع کاربری و نوع بهره برداری از ملک باشد. (تصویر ۴.۲.۱)

لیست شفاف املاک و مستغلات شهرداری سبزوار						
شناسه ملک	وضعیت	استان	شهرستان	کد پستی	نشانی ملک	نوع ملک
۷۷۰۰۵۱۴۸۲۰	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۵۱۱۱۱۱	زیرجاده کمربندی بین موسسه سالمندان پدر ...	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۰۳۷	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۷۸۶۴۵۵۷	بین کوچه ۱ و ۳	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۰۷۳	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۷۴۴۹۴۳۲	بلوار کوچه روبروی کوچه ۴	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۰۷۵	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۸۱۳۵۱۱۳۱۷۳	مزرعه عبدالرحمن حومه شهر	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۱۳۹	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۵۶۶۸۹۹۲	بلوار کوچه روبروی کوچه ۴	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۱۴۳	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۷۴۵۶۴۵۷	میدان قنوه - بهاران ۱۷ - پلاک ۱	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۱۴۸	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۴۷۸۵۶۲۳	بلوار شهدای کوچه باغ علوی	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۱۵۴	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۵۱۱۱۱۱۲	زیر جاده کمربندی بین موسسه سالمندان پدر ...	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۱۲۹	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۴۷۸۵۶۲۴	بلوار شهدای کوچه - باغ علوی	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۲۲۶	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۵۶۶۸۹۹۳	بلوار کوچه - روبروی کوچه ۴	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۲۲۹	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۷۱۵۶۳۲۱	باغ علوی - روبروی امامزاده کوچه	باغ
۷۷۰۰۵۱۵۶۹۰	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۱۳۳۴۵۶۷۰۶۶	سه هزار متری جنوب استخر ناوی	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۶۹۱	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۸۷۷۳۱۱۲	پارک موتورسیکلت شهرداری	زمین
۷۷۰۰۵۱۵۶۹۲	ثبت نهایی	خراسان رضوی	سبزوار	۹۶۱۵۶۶۸۹۹۵	بلوار کوچه روبروی کوچه ۴	باغ

لیست شفاف املاک و مستغلات | شهرداری سبزوار | لیست پرسنل | لیست پرسنل شرکتی | لیست شورای مدیران | سامانه جامع امور قراردادهای لیست شفاف املاک و مستغلات

تصویر ۴.۲.۱: فهرست آنلاین املاک و مستغلات شهرداری سبزوار (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۵.۲.۱ مشخصات واحدهای تصمیم گیر در ساختار شهرداری

بر اساس ماده ۶ شیوه نامه دسترسی به اطلاعات شهرداری ها و شوراها اطلاعات راجع به تصمیمات کمیسیون ها، کمیته ها و سایر نهادهای تصمیم گیر در زمینه امور شهر و روستا نظیر احکام کمیسیون تبصره ۲ ماده ۹۹ قانون شهرداری، احکام کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری، کمیته نمای منطقه و کمیسیون ماده ۵ ناظر به فضای سبز باید قابل دسترس عموم شهروندان باشد. اطلاعات این نهادهای تصمیم گیرنده شهری شامل موارد زیر نیز می شود:

- مشخصات اعضای کمیسیون ها، کمیته ها و سایر مراجع تصمیم گیر حسب مورد؛
- کلیه آیین نامه ها، دستورالعمل ها، ضوابط و مقرراتی که مبنای تصمیمات آن ها است یا تصویب کرده اند؛
- آمار تفکیکی آرای که در انجام وظایف خود صادر کرده اند؛
- آرای که کمیسیون نسبت به قلع تمام یا قسمتی از بنای بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه صادر کرده است؛
- آرای که کمیسیون نسبت به پرداخت جریمه در موارد عدم ضرورت قلع اضافه بنا صادر کرده است؛

^۱ <https://fash.sabzevar.ir/Pages/d.aspx>

- فهرست اماکن و مشاغل مزاحم و آمار تفکیکی تصمیمات ناظر بر جلوگیری از ایجاد یا تخریب یا تعطیل یا انتقال اماکن مذکور.

برای مثال در سامانه شفافیت شهرداری تهران^۹ در قسمت شهرسازی می توان از طریق عنوان مصوبه و پلاک ثبتی تصمیمات و مصوبات کمیسیون ماده ۵ شهرداری را جستجو کرد^{۱۰} (تصویر ۵.۲.۱). به موجب ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱، این کمیسیون متولی بررسی و تصویب طرح های جامع شهری، طرح تفصیلی و تغییرات آن در حوزه شهر و حریم شهری است.

The screenshot displays the search interface of the Tehran Municipality Transparency Portal. It includes a search bar with filters for 'موضوع' (Subject) and 'شماره بند' (Article Number). Below the search bar is a table listing approved projects. The table has columns for 'موضوع' (Subject), 'شماره' (Number), 'تاریخ تصویب' (Approval Date), 'تعداد بند' (Article Count), and 'تعداد بازدید' (View Count). The table contains 10 rows of data, each representing a different project approved by the Commission for Article 5.

موضوع	شماره	تاریخ تصویب	تعداد بند	تعداد بازدید
صورتجلسه شماره ۶۷۰ کمیسیون ماده پنج	۶۷۰	۱۴۰۲/۰۷/۱۰	۲۳	۶۹۹
صورتجلسه شماره ۶۶۹ کمیسیون ماده پنج	۶۶۹	۱۴۰۲/۰۶/۲۷	۲۵	۳۱۹
صورتجلسه شماره ۶۶۸ کمیسیون ماده پنج	۶۶۸	۱۴۰۲/۰۵/۳۰	۱۴	۳۳۹
صورتجلسه شماره ۶۶۷ کمیسیون ماده پنج	۶۶۷	۱۴۰۲/۰۵/۱۶	۱۰	۱۸۳
صورتجلسه شماره ۶۶۶ کمیسیون ماده پنج	۶۶۶	۱۴۰۲/۰۵/۱۲	۱۰	۷۷۳
صورتجلسه شماره ۶۶۵ کمیسیون ماده پنج	۶۶۵	۱۴۰۲/۰۴/۱۹	۱۴	۶۹۸
صورتجلسه شماره ۶۶۴ کمیسیون ماده پنج	۶۶۴	۱۴۰۲/۰۴/۰۵	۱۵	۷۲۵
صورتجلسه شماره ۶۶۳ کمیسیون ماده پنج	۶۶۳	۱۴۰۲/۰۳/۲۳	۱۵	۳۳۴
صورتجلسه شماره ۶۶۲ کمیسیون ماده پنج	۶۶۲	۱۴۰۲/۰۳/۰۸	۹	۵۰۷
صورتجلسه شماره ۶۶۱ کمیسیون ماده پنج	۶۶۱	۱۴۰۲/۰۲/۲۵	۱۵	۵۳۰

تصویر ۵.۲.۱: دسترسی به مصوبات کمیسیون ماده ۵ در سامانه شفافیت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

^۹ <https://shafaf.tehran.ir/>
^{۱۰} تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲

۶.۲.۱ اطلاعات مربوط به منابع انسانی

علاوه بر آن که باید مشخصات افراد شاغل در سطوح مدیریتی در اختیار عموم قرار گیرد آمار تفکیکی نیروی انسانی و شرح وظایف کارکنان نیز باید به صورت عمومی در دسترس باشد. برای مثال در سامانه شفافیت شهرداری تهران این امکان وجود دارد که با جستجوی نام فرد به سمت و محل خدمت او پی برد. (تصویر ۶.۲.۱)

فهرست مشخصات کارکنان شهرداری تهران

نام... نام خانوادگی... نام پدر... محل خدمت...

جستجو بازگشت

نام	نام خانوادگی	نام پدر	محل خدمت	شغل
اکبر	آب باریکی	محبعلی	شهرداری منطقه هفت	مدیر دو
مرضیه	آب باریکی	رحمت اله	سازمان ورزش شهرداری تهران	کارشناس مسئول ورزش بانوان
عبداله	آب باریکی	عباسعلی	سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران	متصدی کنترل و نگهداری ساختمان
امید	آب باریکی	برات اله	سازمان مدیریت پسماند	نگهبان و آتشنشان ۱
اشرف	آب باریکی	علی	شهرداری منطقه بیست	کارشناس ارشد یک
حسن	آب بخش	جلیل	سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی تهران	کارشناس ارشد ۱
جمال	آب بخش	علی	شرکت خدمات اداری شهر	کارشناس خدمات شهری ۱
سعید	آب برین	مظفر	شرکت راه آهن شهری تهران و حومه مترو	کارشناس رایانه (۱)
علیرضا	آب بند پاشاکی	ابوذر	شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه - مترو	کارشناس بهداشت و خدمات درمانی (۲)
مریم	آب بند پاشاکی	ایرج	شرکت بهره برداری راه آهن شهری تهران و حومه - مترو	کارشناس امور کارکنان (۳)

ابتدا قبلی ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ... ۵۵۸ بعدی انتها

تصویر ۶.۲.۱: فهرست کارکنان شهرداری در سامانه شفافیت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

اطلاعات مربوط به اماکن، تأسیسات و تسهیلات شهری

اماکن، تأسیسات و تسهیلات شهری شامل طیف وسیعی از امکانات بهداشتی، تفریحی، و آموزشی می‌شود که از سوی شهرداری و نهادهای وابسته به آن در سطح شهر برای شهروندان فراهم شده است و شهروند باید از وجود، مکان، امکانات و تسهیلات آن آگاه باشد تا همه بتوانند از آن مزایای آن بهره‌مند شوند. (تصویر ۷.۲.۱)

۷.۲.۱ اطلاعات مربوط به بودجه شهرداری و شوراها

موارد زیر، براساس ماده ۱۱ شیوه‌نامه، اطلاعات مالی به حساب می‌آید که شهرداری، دهیاری، شورای شهر و روستا، و سازمان‌های وابسته به آن باید از طریق پایگاه اطلاع رسانی خود منتشر کنند یا در صورت درخواست متقاضی در اختیار او قرار دهند:

- لایحه بودجه و متمم یا اصلاحیه بودجه پیشنهادی؛
- سند بودجه مصوب و متمم یا اصلاحیه بودجه مصوب؛
- اطلاعات کلیه درآمدها و هزینه‌ها به تفکیک انواع خدمات و عوارض و در بازه‌های زمانی شش ماه و سال؛

- گزارش تفریح بودجه، گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی به انضمام صورت‌های مالی؛
- صورت‌های مالی؛
- اطلاعات کلیه حساب‌ها؛
- نسبت‌های مالی در شرکت‌ها و مؤسسات تابعه؛
- اطلاعات دیون، مطالبات، بدهی‌ها، تسهیلات دریافتی و شیوه‌نامه اولویت‌دهی پرداخت‌ها؛
- اطلاعات بهای تمام شده ارائه خدمات به تفکیک کالا و خدمات ارائه شده.

در راستای اجرای این ماده می‌توان به بخش برنامه و بودجه سامانه شفافیت شهرداری تهران اشاره کرد. که در آن به تفکیک نوع سند می‌توان به متن لایحه بودجه شهرداری، گزارش‌های تفصیلی وصول درآمد و تفریح بودجه دست پیدا کرد. اگر شهروندی به دنبال دسترسی به اطلاعات حسابی خاص یا صورت درآمد و هزینه یکی از مؤسسات وابسته به شهرداری باشد و این اطلاعات را در سامانه شفافیت شهرداری پیدا نکند می‌تواند با ثبت تقاضا در سامانه ملی دسترسی، اطلاعات مالی مورد نظر را از شهرداری درخواست کند. برای آگاهی بیشتر با نحوه درخواست اطلاعات به فصل پنجم «راهنمای جامع درک و استفاده از امکانات قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات»^{۱۱} در وبسایت نبض ایران مراجعه کنید. (تصویر ۸.۲.۱)

تصویر ۸.۲.۱: صفحه اسناد مربوط به امور مالی و بودجه در سامانه شفافیت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

<https://www.nabz-iran.com/fa/node/2443>^{۱۱}

۸.۲.۱ اطلاعات مربوط به کمک های اعطا شده

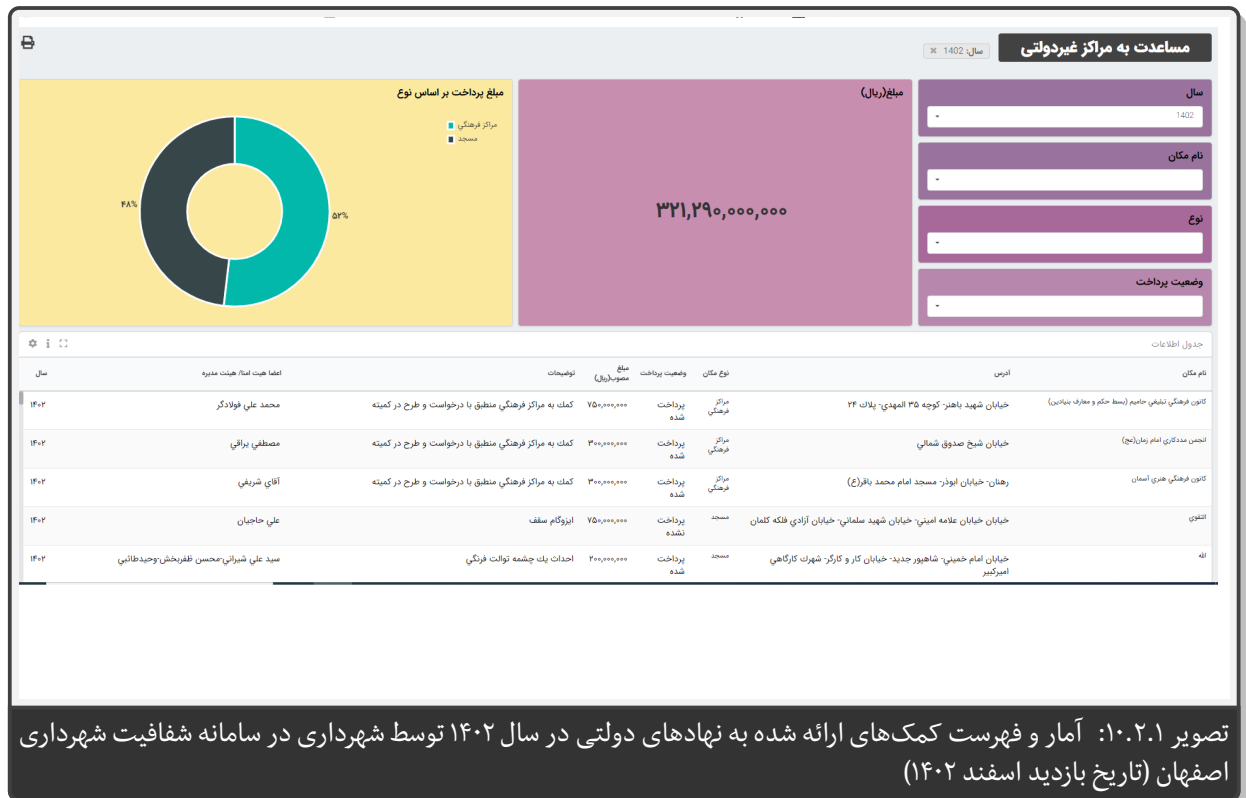
بر اساس ماده ۱۲ شیوهنامه دسترسی به اطلاعات شهرداریها و شوراها اطلاعات کمک‌هایی که از محل بودجه شهرداری یا سازمان‌های وابسته در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله تشکلهای مردم‌نهاد قرار گرفته است مشتمل بر مستند قانونی کمک، مشخصات کمک‌گیرنده، جهت کمک، میزان و کیفیت کمک پرداختی، تاریخ کمک و گزارش مصرف کمک در محل مورد نظر باید در پایگاه اطلاع‌رسانی شهرداری و سازمان‌های وابسته منتشر شده و یا بنا به درخواست متقاضی در دسترس او قرار گیرد.

برای مثال، سامانه شفافیت شهرداری اصفهان^{۱۲}، در جهت اجرای این ماده، در صفحه اول خود بخشی را به شفافیت در خصوص مساعدت از بودجه شهرداری به مراکز غیر دولتی اختصاص داده که به تفکیک سال، فهرست کمک و مؤسسه دریافت‌کننده کمک‌ها را قید کرده است. (تصویر ۹.۲.۱)

The screenshot shows the 'ISFAHAN MUNICIPALITY PORTAL' website. At the top, there is a search bar and navigation links. Below the navigation, there is a section titled 'به نفع مردم' (For the benefit of people) with six icons representing different services: 'اعتبار و پیشرفت پروژه‌ها' (Project credit and progress), 'مساعدت به مراکز غیردولتی' (Assistance to non-governmental organizations), 'قوانین و مصوبات' (Laws and resolutions), 'شرح وظایف و نامه مدیران' (Job descriptions and manager letters), 'منافسه، مزایده و فراخوان‌ها' (Competition, bidding, and tenders), and 'آمار، بودجه و گزارش عملکرد' (Statistics, budget, and performance reports). Below this, there is a table with three rows of data, each showing a percentage of assistance to non-governmental organizations for a specific year: ۱۴۰۱, ۱۴۰۰, and ۱۴۰۲.

تصویر ۹.۲.۱: اطلاعات مربوط به مساعدت به مراکز غیر دولتی از سوی شهرداری در سامانه شفافیت شهرداری اصفهان (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

اگر شهرداری شهرتان این اطلاعات را در سامانه خود منتشر نکرده باشد شما می‌توانید با استفاده از تجربه اصفهان، خود به صورت موردی فهرست کمک شهرداری به نهادهای غیر دولتی را به تفصیل میزان و نوع کمک و مشخصات نهاد دریافت‌کننده از شهرداری درخواست کنید. (تصویر ۱۰.۲.۱)

۹.۲.۱ اطلاعات عملکرد

قانون شهرداری‌ها را موظف کرده است تا گزارش عمل‌کردشان را به طور علنی از طریق اینترنت در اختیار عموم قرار دهند. این اطلاعات به طور کلی به سه بخش تقسیم شده است:

۱. آمار وضعیت خدمات ارائه شده شامل: تعداد مراجعه؛ تعداد درخواست‌های رسیدگی شده و در حال رسیدگی؛ تعداد بازرسی‌های میدانی؛ و تعداد اعتراض و شکایت از عمل‌کرد مؤسسه در مراجع قضایی، شبه قضایی و اداری.

۲. اطلاعات فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی شامل: فعالیت‌های فرهنگی، پژوهشی، آموزشی و نتایج حاصله از جمله برنامه‌ها و طرح‌های مصوب و اجرا شده؛ مشخصات مجریان و ناظران این برنامه‌ها؛ بودجه مصوب و تخصیص یافته؛ آموزش‌های برگزار شده و مشخصات مجری دوره‌های آموزشی و شرکت‌کنندگان در آن.

۳. اطلاعات فعالیت‌های عمرانی، خدمات شهری و حمل و نقل عمومی.

در همین راستا برخی از شهرداری‌ها علاوه بر گزارش عملکرد (برای مثال: گزارش‌های عملکرد شهرداری اصفهان^{۱۳}، تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲) آمار سالانه مربوط به حوزه‌های مختلف شهری را نیز منتشر می‌کنند. (تصویر ۱۱.۲.۱)

^{۱۳} <https://isfahan.ir/performance-report>

The screenshot shows the website interface for 'سالنامه شهرداری تهران' (Tehran City Directory). At the top, there is a navigation bar with a search icon and buttons for 'ورود به سماوا', 'تماس با ما', 'درباره ما', 'اخبار', and 'صفحه اصلی'. Below the navigation bar, the title 'سالنامه شهرداری تهران' is displayed, followed by the subtitle 'دانلود و مشاهده فایل های pdf'. A list of ten directory entries is shown, each with a download icon and the year: 1401, 1400, 1399, 1398, 1397, 1396, 1395, 1394, 1393, and 1392. At the bottom of the screenshot, a caption reads: 'تصویر ۱۱.۲.۱: آمارنامه سالانه شهر تهران شامل گزارش عملکرد شهرداری (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)'

۱۰.۲.۱ اطلاعات رضایت‌سنجی

اطلاعات و آمار سامانه‌های ارائه خدمات، دریافت شکایات و رضایت‌سنجی شهرداری نیز باید بر اساس شیوه‌نامه به صورت عمومی منتشر شود. (تصویر ۱۲.۲.۱)

سامانه شفافیت شهرداری تهران

گزارش آماری پیام‌های انتقاد، شکایت و پیشنهادات

سال ۱۴۰۲ | سال ۱۴۰۱ | سال ۱۴۰۰

شهریور | مرداد | تیر | خرداد | اردیبهشت | فروردین
بهمن | دی | آذر | آبان | مهر

تصویر ۱۲.۲.۱: گزارش آماری پیام‌ها انتقاد، شکایت و پیشنهاد در سامانه شفافیت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۱۱.۲.۱ گزارش سفرهای خارجی

گزارش سفرهای خارجی شهرداران، مدیران شهرداری و اعضای شورای شهر و روستا باید شامل بیان دلیل سفر، ترکیب هیأت همراه و ریاست آن، مکان‌های بازدید شده، اشخاص ملاقات شده، مدت سفر، هزینه سفر و محل تأمین آن، هدایای داده یا گرفته شده و نتایج سفر باشد.

از این رو در سامانه شفافیت شهرداری‌ها نیز بخشی به سفرهای خارجی اختصاص داده می‌شود. برای مثال به روز نشدن بخش سفرهای خارجی مدیران شهرداری تهران در دور علیرضا زاکانی، در سامانه شفافیت در سال ۱۴۰۰ توجه مطبوعات را به خود جلب کرد^{۱۴}. (تصویر ۱۳.۲.۱)

^{۱۴}<https://shorturl.at/cexzH>

سامانه شفافیت شهرداری تهران

اطلاعات سفرهای خارجی کارکنان شهرداری تهران

جستجو: عبارت خود را وارد نمایید ... خروجی اکسل

ردیف	مقصد یا مقاصد سفر	شروع مأموریت	پایان مأموریت	مدت (روز)	اعضای هیات	پست سازمانی	محل خدمت	تعداد (نفر)	محل هزینه سفر	علت و ضرورت سفر	هزینه سفر	گزارش و دستاوردهای سفر
۱	ترکیه	۱۴۰۲/۰۹/۲۹	۱۴۰۲/۱۰/۰۱	۳ روز	مهدی فلاحی پناه	مدیر واحد بررسی های تطبیقی و بین المللی	مرکز ارتباطات و امور بین الملل	۱ نفر	شهرداری تهران و طرف خارجی	نشست سالانه UCLG-MEWA		*ارائه پروژه های فاخر شهر تهران در راستای دموکراسی مشارکتی با عنوانین من شهردارم و باشگاه نوجوانان تهران در نشست های تخصصی؛ ارتقای جایگاه شهر تهران به عنوان عضو فعال با داشتن پیل های سخنرانی و جلسات خصوصی؛ تثبیت جایگاه نایب ریسی در جلسات و نظردهی درباره آینده سازمان و انتظارات تهران در برنامه های آتی؛ برگزاری جلسه خصوصی با اعضای سازمان شهرهای متحد در راستای برنامه ریزی سال پیش رو و نقش آفرینی شهر تهران به عنوان ریسی کمینه هوشمندسازی؛ استفاده از پلتفرم جهانی برای

تصویر ۱۳.۲.۱: اطلاعات سفرهای خارجی کارکنان شهرداری تهران در سامانه شفافیت شهرداری (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۱۳.۲.۱ اطلاعات مربوط به معاملات و قراردادها

برای پیش گیری از ایجاد بستری برای شکل گیری و رشد فساد در سطوح محلی قوانینی سختگیرانه برای نحوه انعقاد قرارداد با شهرداری و شورای شهر وجود دارد. برای مثال بر اساس قانون شوراها اعضای شوراها و بستگان درجه یک آن‌ها به هیچ وجه حق انجام معامله با دهیاری، شهرداری، و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به آن را ندارند و انعقاد هر نوع قرارداد با آن‌ها ممنوع است. در غیر این صورت ضمن لغو قرارداد سلب عضویت دائم از شورا، پرونده به مراجع ذیصلاح ارسال می‌شود[2].

انتشار عمومی اطلاعات معاملات و قراردادهای شهرداری‌ها و شوراها شهر و روستا و سازمان‌ها تشکیلات وابسته به آن‌ها یکی از راه‌های جلوگیری از وقوع تخلف و فساد در فرآیند مدیریت شهری است که در ماده هشت شیوه‌نامه مخصوص دسترسی به اطلاعات شهرداری‌ها و شوراها به طور مفصل به آن پرداخته شده است. بر این اساس باید در مورد هر قرارداد این اطلاعات به طور عمومی منتشر شود: متن؛ متمم؛ الحاقات؛ ضمایم؛ و نحوه برگزاری مناقصه (عمومی، محدود، یک مرحله‌ای، دو مرحله‌ای و ...)

برای مثال اگر به سامانه شفافیت شهرداری تهران به آدرس <https://shafaf.tehran.ir/> (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲) مراجعه کنید با ورود به قسمت معاملات می‌توانید از طریق هر یک از زیر گروه‌های معاملات هزینه‌ای، درآمدی، مشارکتی و سرمایه گذاری، ملکی، حواله و تهاتر املاک، قرارداد پیمانکاری یا معامله مورد نظر را جستجو کنید.

اگر صفحه مربوط به یکی از قراردادهای پیمانکاری شهری ذکر شده در صفحه معاملات هزینه‌ای را باز کنید به جزئیات پیمانکار و نحوه انتخاب پیمانکار و مدت زمان قرارداد ذکر شده دسترسی پیدا می‌کنید. هر چند که متن کامل قرارداد و ملحقات آن در سامانه شفافیت شهرداری تهران ذکر نشده است اما به موجب قانون دسترسی و مقررات مربوط به آن شهرداری‌ها موظف هستند در صورت درخواست آن را در دسترس شهروند قرار دهند. (تصویر ۱۳.۲.۱)

حفظ و نگهداری فضای سبز فرهنگسرای اشراق	
نام مدیرعامل:	حمید طاهری
مبلغ غیر نقد (ریال):	۰
مبلغ نقد (ریال):	۴,۶۲۲,۹۲۴,۷۴۹
اطلاعات الحاقیه:	حفظ و نگهداری فضای سبز فرهنگسرای اشراق
مدت قرارداد:	۱ سال و ۰ ماه و ۰ روز
روش انتخاب پیمانکار:	مناقصه عمومی
شناسه ملی پیمانکار:	۱۰۱۰۳۹۱۰۳۰۶
کد اقتصادی پیمانکار:	۴۱۱۳۶۸۷۵۱۳۷۵
مالیات بر ارزش افزوده دارد؟	دارد
آگهی:	
روش تعیین برنده:	
تاریخ شروع:	۱۳۹۶/۰۱/۰۵
تاریخ پایان:	۱۳۹۷/۰۱/۰۵
معاون (ناظر):	لیلا حبیبی
اعضای کمیسیون:	
امضا کننده قرارداد از طرف کارفرما:	
فایل های قرارداد:	
شماره درخواست:	۹۵/۴/۱۰۳۴
الحاقیه	ندارد

تصویر ۱۴.۲.۱: نمونه‌ای از انتشار اطلاعات قرارداد پیمانکاری منتشر شده در سامانه شفافیت شهرداری تهران (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۱۳.۲.۱ اطلاعات طرح‌های اجرایی

بر اساس ماده ماده نه انتشار اطلاعات شهرداری‌ها و شوراها اطلاعات کلیه طرح‌های مصوب، خاتمه یافته، در حال اجرا و در شرف اجرای شهرداری باید در دسترسی عموم قرار بگیرد. این اطلاعات باید در بردارنده کلیه مشخصات فنی، شناسنامه و برنامه زمان‌بندی، آدرس دقیق، متره، برآورد، کلیه نقشه‌های مرتبط، گزارشات توجیهی، نوع قرارداد، نوع مناقصه یا مزایده، منابع تأمین اعتبار، گزارش‌های میان دوره‌ای، صورت وضعیت‌ها و پرداخت‌ها، سایر اسناد و ضامن مرتبط باشد.

همچنین براساس ماده ۱۰ این شیوه‌نامه اطلاعات اراضی که در اجرای طرح‌های عمرانی شهرداری تملک شده‌اند، تهاترهای انجام شده، فرآیند، میزان و شیوه کارشناسی و روش‌های پرداخت و جبران خسارت‌های مالکان حقیقی یا حقوقی آن‌ها نیز باید قابل دسترس باشند. (تصویر ۱۵.۲.۱)

The image displays six project cards arranged in a 2x3 grid. Each card includes a map of Iran with a red dot indicating the project location, a title, a brief description, and a status bar at the bottom. The projects are:

- اجرای آب نمای کوه سنگی** (Execution of stone mountain water representation): 377 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).
- تملک ۹ پلاک با کاربری پارکینگ** (Acquisition of 9 plots with parking use): 196 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).
- ساختن کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان** (Construction of a center for the intellectual development of children and adolescents): 542 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).
- تصفیه خانه شیرابه** (Sludge treatment plant): 214 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).
- زیرگذر دختلیات** (Underpass for girls): 714 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).
- فاز سوم جمع آوری و هدایت آب های سطحی** (Phase 3 of surface water collection and guidance): 190 views, status: ادامه مطلب (Continue reading).

تصویر ۱۵.۲.۱: انتشار اطلاعات طرح‌های تمام شده و در حال اجرایی شهرداری قائم شهر (تاریخ بازدید اسفند ۱۴۰۲)

۱۴.۲.۱ اسناد و اطلاعات شهر و روستا

شیوه‌نامه انتشار اطلاعات شهرداری‌ها و شورا در موادی به طور خاص به انتشار و دسترسی اسناد و اطلاعات شهر و روستا پرداخته است.

بر اساس ماده سه شیوه‌نامه مذکور ماده اسناد و اطلاعات زیر باید به عنوان اسناد و اطلاعات شهر و روستا به صورت عمومی منتشر شوند و حسب درخواست متقاضیان در دسترس آنها قرار گیرد:

- اسناد طرح‌های جامع، تفصیلی و هادی شهر؛
- طرح‌های هادی روستا؛
- نقشه جامع شهرسازی؛
- اسناد محدوده شهر، شهرک و روستا و حریم شهر؛
- اطلاعات راجع به انواع کاربری اراضی و املاک شهری و تغییرات کاربری؛
- مشروح مذاکرات راجع به تصویب اسناد مذکور.

برخی از انواع اسناد و اطلاعات شهر و روستا نیز بر اساس ماده چهار شیوه‌نامه در صورت درخواست اشخاص ذی‌نفع باید در دسترسی آن‌ها قرار بگیرد. این اسناد و اطلاعات عبارتند از:

- پروانه ساختمان و کلیه نقشه‌های تأیید شده ساختمان، برای مثال: نقشه‌های معماری؛
- گواهی پایان کار و گواهی عدم خلاف (در مورد ساختمان‌های ناتمام)؛
- مفصلاً حساب نوسازی؛
- گزارش ناظرین شهرداری ثبت شده در سامانه شهرسازی برای املاک در حال ساخت؛
- تمام اخطاریه‌ها و گزارش‌های نظام مهندسی در خصوص عملیات ساختمانی در املاک و مشخصات مهندسین مرتبط از جمله مهندس مجری و مهندس ناظر هر ساختمان و سوابق حرفه‌ای او؛
- اطلاعات راجع به فضای سبز ساختمان در قالب فرم الف و ب، شامل وضعیت و تعداد درختان موجود؛
- اسناد ایمنی ساختمان (صادر شده از سازمان آتش‌نشانی)؛
- کلیه مجوزهایی که تحت هر عنوان از سوی شهرداری صادر می‌شود با رعایت شیوه‌نامه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مجوزهای دولتی و مجوزهای مؤسسات خصوصی ارائه‌دهنده خدمات عمومی مصوب ۱۳۹۷/۷/۲۹ کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات.

۳.۱. نحوه درخواست اسناد و اطلاعات از شهرداری و شورا

در زمان نوشتن این راهنما بر اساس آمار ارائه شده در سامانه ملی انتشار و دسترسی به اطلاعات از تعداد ۱۰۹۱ شهرداری ۱۰۲۸ عدد در سامانه ملی انتشار و دسترسی به اطلاعات فعال هستند^{۱۵}. این شهرداری‌ها در سامانه به تفکیک استان طبقه‌بندی شده‌اند. در صورت فعال بودن شهرداری در سامانه می‌توان به طور مستقیم درخواست دسترسی به اطلاعات را از طریق سامانه ارسال کرد. برای آگاهی از روند تکمیل و ارسال فرم آنلاین درخواست اطلاعات به «راهنمای جامع درک و استفاده از امکانات قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» در وب‌سایت نبض ایران مراجعه کنید.

^{۱۵} رجوع کنید به وب‌گاه رسمی سامانه ملی شفافیت و دسترسی به اطلاعات: <https://iranfoia.ir/web/guest/organizations>

فصل ۲

دسترسی به اطلاعات دیگر نهادهای عمومی محلی

امکانات قانونی برای دسترسی به اطلاعات و اسناد در سطح محلی و استان‌ها فقط محدود به امکان ثبت تقاضای دسترسی به اطلاعات نمی‌شود. همان‌گونه که پیش از این به آن پرداخته شد، بر اساس شفافیت‌ابتکاری مذکور در ماده ۱۰ قانون شفافیت مؤسسات عمومی مکلف هستند هر سال گزارش عمل‌کرد خود را به صورت عمومی منتشر کنند. استانداری و شهرداری و شورای اسلامی شهر و روستا نیز از جمله مؤسساتی هستند که مکلف به ارائه این گزارش‌ها هستند.

مؤسسات استانی می‌توانند به طور مستقیم خود در سامانه فعال شوند؛ حتی گاه دیده می‌شود که زیرمجموعه‌های استانی برخی از مؤسسات عمومی قبل از خود آن مؤسسه در سامانه فعال شده‌اند. امکان ثبت تقاضای مستقیم از نهادهای محلی و استانی باعث می‌شود تا دسترسی شهروند به اطلاعات تسریع و تسهیل شود.

جایابی نهاد مورد نظر در فرآیند درخواست اطلاعات نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش زمان و هزینه ثبت درخواست دسترسی و افزایش شانس دستیابی به اطلاعات مورد نظر دارد. از این رو در ادامه تلاش می‌شود با ذکر مثال‌هایی عملی این موضوع را در سطح مؤسسات محلی تشریح کرد:

۱.۲. مؤسسات مربوط به قوه مجریه در سطح محلی

عموم مؤسسات داخل در قوه مجریه، از جمله کلیه وزارتخانه‌ها (به جز وزارت اطلاعات)، معاونت‌های رئیس‌جمهوری، سازمان‌های مستقل، شرکت‌های مادر تخصصی و استانداری‌ها در سامانه فعال شده‌اند. با توجه به تنوع و گستردگی وظایف مؤسسات و نهادهای وابسته به قوه مجریه تشخیص این که اطلاعات مورد نظر در حوزه کاری کدام نهاد محلی است کمک می‌کند تا با صرف وقت و هزینه کمتر و احتمال موفقیت بیشتر به اطلاعات عمومی دست پیدا کنید.

برای مثال اگر بخواهید به اطلاعاتی درباره پروژه ساماندهی رودخانه زاینده‌رود دست پیدا کنید مراحل زیر باید به ترتیب طی شوند:

۱. نخست باید بدانید که این موضوع در حوزه کاری کدام مؤسسه یا نهاد است. شناخت، مطالعه، توسعه، حفاظت، بهره‌برداری بهینه از منابع آب، تولید انرژی برق آبی، ایجاد، توسعه، بهره‌برداری و نگهداری از تأسیسات و سازه‌های آبی (به‌استثنای تأسیسات و سازه‌های مربوط به آب و فاضلاب) و برق آبی در حوزه فعالیت شرکت‌های آب منطقه‌ای است. این شرکت‌ها مؤسساتی عمومی هستند که بر اساس قانون تشکیل شده‌اند. بنابراین مؤسسه محلی مربوطه در این مثال شرکت آب منطقه‌ای اصفهان است.

۲. در وبسایت شرکت آب منطقه‌ای اصفهان به قسمت سامانه شفافیت بروید زیرا این امکان وجود دارد که اطلاعات مورد نظر قبلاً به صورت ابتکاری منتشر شده باشد. اگر اطلاعات پروژه را در سامانه شفافیت شرکت آب منطقه‌ای اصفهان پیدا نکردید نوبت به درخواست اطلاعات از طریق سامانه دسترسی به اطلاعات می‌رسد.

۳. برای ثبت تقاضا در سامانه دسترسی به اطلاعات بعد از ثبت نام در سامانه در قسمت فهرست سازمان‌ها زیر قسمت قوه مجریه روی نام وزارت نیرو کلیک می‌کنید تا سازمان‌های فعال زیرمجموعه وزارت نیرو باز شود. اگر شرکت آب منطقه‌ای اصفهان در این قسمت وجود داشت کافی است روی نام آن کلیک کرده درخواست خود را ثبت کنید. در زمان نوشتن این راهنما (اسفند ۱۴۰۲) شرکت آب منطقه‌ای اصفهان جز این فهرست نبود. بر اساس اطلاعات موجود در سایت وزارت نیرو در آن زمان ۳۱ شرکت آب منطقه‌ای در کشور وجود داشتند اما از میان آن‌ها تنها شرکت آب منطقه‌ای تهران در سامانه فعال بود.

۴. از آن جا که شرکت آب منطقه‌ای در سامانه فعال نبود همان طور که در بخش «فرآیند درخواست اطلاعات» آمده است باید برگه فرم مخصوص را پر کنید و از یکی از سه طریق الکترونیک یا مراجعه حضوری درخواست خود را به شرکت آب منطقه‌ای اصفهان تسلیم کنید. در هر صورت باید شماره ثبت درخواست را جهت پیگیری‌های بعدی نگه دارید. در صورت رد درخواست در محله اول باید جهت اعتراض و درخواست تجدید نظر به استانداری استان اصفهان مراجعه شود. در مرحله دوم برای تجدید نظر باید به وزیر نیرو مراجعه شود و در مرحله سوم و نهایی می‌توان از وزیر نیرو به کمیسیون دسترسی اعتراض کرد.

۲.۲. مؤسسات مربوط به قوه قضاییه در سطح محلی

هر چند پیگیری و رسیدگی قضایی صراحتاً در قانون دسترسی استثنا نشده است اما در ماده ۱۷ قانون دسترسی مؤسسات مشمول قانون موظف شده‌اند در صورتی که که ارائه اطلاعات به امنیت و آسایش عمومی و پیشگیری از جرائم یا کشف آن و یا بازداشت یا تعقیب مجرمین لطمه می‌زند از ارائه آن خودداری کنند. به این ترتیب می‌توان استنباط کرد که در عمل رسیدگی‌های قضایی از شمول قانون دسترسی اطلاعات خارج شده‌اند.

در کنار تشکیلات دادگستری که زیر نظر قوه قضاییه فعالیت می‌کند سازمان‌ها و واحدهای دیگری نیز مجموعه قوه قضاییه هستند که امکان درخواست دسترسی به اطلاعات از این سازمان‌ها وجود دارد. این سازمان‌ها عبارتند از: سازمان بازرسی کل کشور، سازمان پزشکی قانونی کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، پژوهشگاه قوه قضاییه، دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری، مرکز امور وکلا و کارشناسان و مشاورین خانواده، روزنامه رسمی، و خبرگزاری میزان.

به عنوان مثال اگر بخواهید از اداره ثبت اسناد و املاک استان خوزستان اطلاعاتی درخواست کنید بعد از مراجعه به سامانه باید از قسمت فهرست سازمان‌ها قوه قضاییه را انتخاب کنید. در این قسمت متوجه می‌شوید که سازمان مورد نظر شما در سامانه فعال است و امکان ثبت درخواست در سامانه وجود دارد. در صورت رد درخواست باید به اداره ثبت اسناد و املاک استان خوزستان مراجعه کنید. در صورت راضی نبودن از پاسخ تجدید نظر در مرحله بعد می‌توان برای اعتراض به رئیس سازمان اسناد و املاک کشور مراجعه کرد. در مرحله نهایی نیز مرجع اعتراض کمیسیون دسترسی به اطلاعات است.

۳.۲. مؤسسات مربوط به قوه مقننه در سطح محلی

طبق قانون قوه مقننه باید با همه زیر مجموعه‌های خود در سامانه شفافیت فعال باشد. مجلس شورای اسلامی و معاونت‌های رئیس مجلس و دیوان محاسبات کل کشور از مؤسسات فعال در این سامانه هستند. برای مثال اگر متقاضی بخواهد به اطلاعات مربوط به دفاتر استانی دیوان محاسبات دسترسی پیدا کند می‌تواند به طور مستقیم با مراجعه به سامانه زیر نام دیوان محاسبات کشور در ذیل بخش قوه مقننه درخواست خود را ثبت کند.

شورای نگهبان هم به عنوان بخشی از قوه مقننه از شمول قانون دسترسی مستثنی نیست. شورای نگهبان بعد از سال‌ها تأخیر در شهریور ۱۴۰۲ به سامانه متصل شد که با توجه به نقش شورای نگهبان در نظارت بر انتخابات و تأیید و رد صلاحیت نامزدهای انتخابات این موضوع از اهمیت خاصی برخوردار است.

کتاب‌نامه

- [۱] ماده ۱۳، شیوه‌نامه تشخیص و تفکیک اطلاعات مربوط به حریم خصوصی از اطلاعات عمومی ۱۳۹۷
- [۲] تبصره یک ماده ۹۵ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، مصوب ۱۳۷۵